

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

від _____ 20__ р. № _____ На № _____ від _____ 20__ р.

Верховна Рада України
Комітет з питань фінансів,
податкової та митної політики

Про надання інформації

Міністерство фінансів України відповідно до листа Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 26.09.2025 № 04-32/10-2025/223151 надає відповіді щодо порушених питань платників податків.

Водночас зазначаємо, що листи міністерств не встановлюють норм права, мають виключно рекомендаційний та інформативний характер.

Додаток: на 4 арк. в 1 прим.

Заступник Міністра

Світлана ВОРОБЕЙ

Сергій Дибко 206 57 78

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [3FAA9288358EC0030400000099F72E001B9AE800](#)

Підписувач [Воробей Світлана Іванівна](#)

Дійсний з [22.09.2025 17:01:26](#) по [22.09.2027 17:01:26](#)

Міністерство фінансів України

11220-02-2/31312 від 30.10.2025

Ситуація: Щодо оподаткування ПДФО благодійної допомоги у грошовій формі, що виплачується представництвом нерезидента.

Відповідно до підпункту 170.7.3 пункту 170.7 статті 170 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) неоподатковуваною є благодійна допомога в межах 4240 грн, якщо виплата здійснюється резидентами – юридичними або фізичними особами. Водночас представництво нерезидента не є юридичною особою у розумінні законодавства України. Це створює колізію щодо можливості застосування зазначеної неоподаткованої межі до таких виплат.

Питання: Чи означає це, що будь-яка сума виплат від такого Представництва (зокрема, у розмірі 3600 грн) підлягає включенню до оподаткованого доходу бенефіціара?

Уточнення: Відповідно, положення пункту 170.7 статті 170 ПКУ щодо неоподаткованої благодійної допомоги не застосовуються до бенефіціарів – фізичних осіб у такому випадку?

Відповідь: Згідно з підпунктом 165.1.56 пункту 165.1 статті 165 ПКУ до розрахунку загального місячного (річного) оподаткованого доходу не включається, зокрема, сума (вартість) благодійної допомоги, яка виплачена (надана) міжнародними благодійними організаціями (їх філіями, представництвами), перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, на користь:

фізичних осіб, які мешкають (мешкали) на території населених пунктів, де проводиться (проводилася) антитерористична операція (за винятком територій, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження), та/або вимушено покинули місце проживання у зв'язку з проведенням антитерористичної операції в таких населених пунктах та взяті у встановленому законодавством порядку на облік у структурних підрозділах з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад;

фізичних осіб, які мешкали на території Автономної Республіки Крим та вимушено покинули місце проживання у зв'язку з тимчасовою окупацією території України, визначеної Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», та взяті у встановленому законодавством порядку на облік у структурних підрозділах з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад;

фізичних осіб, які мешкають (мешкали) у населених пунктах, на території яких проводяться (проводилися) бойові дії під час дії воєнного, надзвичайного стану, та/або вимушено покинули місце проживання (тимчасово переміщені особи), у зв'язку з форс-мажорними обставинами (обставинами непереборної

сили) у тому числі у зв'язку із введенням воєнного, надзвичайного стану, підтвердженими у встановленому законом порядку.

Так, постановою Кабінету Міністрів України від 22.04.2015 № 397 «Деякі питання діяльності міжнародних благодійних організацій, їх філій та представництв» встановлено, що міжнародні благодійні організації, їх філії та представництва, які надають благодійну допомогу фізичним особам, переліченим у підпункті 165.1.56 пункту 165.1 статті 165 ПКУ, зазначаються у Єдиному реєстрі отримувачів гуманітарної допомоги.

Згідно з підпунктом 170.7.3 пункту 170.3 статті 170 ПКУ не включається до оподаткованого доходу сума нецільової благодійної допомоги, у тому числі матеріальної, що надається резидентами - юридичними або фізичними особами на користь платника податку протягом звітного податкового року сукупно у розмірі, що не перевищує суми граничного розміру доходу, визначеного згідно з абзацом першим підпункту 169.4.1 пункту 169.4 статті 169 ПКУ, встановленого на 1 січня такого року (у 2025 році – 4240 грн).

Водночас питання не містить інформації щодо резидентського статусу представництва нерезидента. Отже, отримання благодійної допомоги від нерезидента слід розглядати як дохід, отриманий з джерел за межами України.

Відповідно до пункту 163.1 статті 163 ПКУ об'єктом оподаткування резидента є, зокрема, загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід та іноземні доходи – це доходи (прибуток), отримані з джерел за межами України. Оподаткування іноземного доходу визначено пунктом 170.11 статті 170 ПКУ.

Враховуючи зазначене, дохід у вигляді благодійної допомоги, отриманий платником податку від нерезидента оподатковується згідно з пунктом 170.11 статті 170 ПКУ. Отже норма підпункту 170.7.3 пункту 170.3 статті 170 ПКУ щодо неоподаткованого розміру нецільової благодійної допомоги у наведеному випадку не застосовується.

Ситуація: Мобілізовані ФОП без найманих працівників повністю звільняються від сплати ЄСВ «за себе». Водночас для ФОП-роботодавців така пільга не діяла (згідно з пунктом 9² розділу VIII Закону України від 08.07.2010 № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»).

В той же час, у відповіді, отриманій від ДПС на запит від 12.09.2025 № 04-32/10-2025/210541, зазначено, що з 01.10.2025 мобілізовані ФОП, які мають найманих працівників, також звільняються від сплати ЄСВ «за себе».

Однак, при ознайомленні з редакцією пункту 9² розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України № 2464-VI (що набуде чинності з 01.10.2025) залишається умова: «...якщо вони не є роботодавцями».

Питання: Таким чином, виникає питання чи будуть мобілізовані ФОП, які мають найманих працівників, звільнені від сплати ЄСВ «за себе» з 01.10.2025 року?

Відповідь: Так, будуть. Такий висновок є пов'язаним з іншими нормами Закону України від 08.07.2010 № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (далі – Закон

№ 2464), як наведено нижче.

Відповідно до пункту 9⁻² розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 2464 (далі – пункт 9⁻² Закону № 2464) визначено, що, зокрема, фізичні особи - підприємці, які призвані на військову службу під час мобілізації або залучені до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, передбаченими штатами воєнного часу, або за контрактом, на весь строк їхньої військової служби звільняються від виконання своїх обов'язків, визначених частиною другою статті 6 Закону № 2464, якщо вони не є роботодавцями.

До обов'язків, визначених частиною другою статті 6 Закону № 2464, належать, зокрема:

а) своєчасне та в повному обсязі нарахування, обчислення і сплата єдиного внеску до податкового органу за основним місцем обліку платника єдиного внеску;

б) подання звітності, у тому числі про основне місце роботи працівника, про нарахування єдиного внеску в розмірах, визначених відповідно до Закону № 2464, у складі звітності з податку на доходи фізичних осіб (єдиного податку) до податкового органу за основним місцем обліку платника єдиного внеску у строки та порядку, встановлені ПКУ.

Відповідно до ПКУ, зокрема, фізичні особи - підприємці подають різні види звітності – за себе та за найманих працівників.

Це також корелюється із природою сплати фізичною - особою підприємцем єдиного внеску за себе та за найманих працівників. Відповідно до положень Закону № 2464 та Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 20.04.2015 № 449, фізична особа - підприємець по відношенню до себе є одночасно як страхувальником, так і застрахованою особою. По відношенню ж до найманих працівників фізична особа - підприємець є виключно страхувальником.

Страхувальники – роботодавці та інші особи, які відповідно до Закону № 2464 зобов'язані сплачувати єдиний внесок (пункт 10 частини першої статті 1 Закону № 2464). Застрахована особа – фізична особа, яка відповідно до законодавства підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачується чи сплачувався у встановленому законом порядку єдиний внесок (пункт 3 частини першої статті 1 Закону № 2464).

Отже, законодавством чітко визначено, що наймані працівники набувають статусу застрахованих осіб за умови сплати за них єдиного внеску (страхувальником). Водночас на відміну від фізичних осіб – підприємців, наймані працівники не можуть бути страхувальниками по відношенню до себе.

З огляду на викладене, непоширення вимог пункту 9⁻² Закону № 2464 щодо звільнення від виконання обов'язків, визначених частиною другою статті 6 Закону № 2464, на фізичних осіб – підприємців, які є роботодавцями, пов'язане з необхідністю виконання страхувальником своїх обов'язків по відношенню до застрахованих осіб.

Щодо фізичної особи – підприємця, який є роботодавцем, у разі мобілізації/укладення контракту, для неї:

а) страхувальник – підрозділ сил безпеки й оборони України, в якому проходить військову службу така фізична особа – підприємець. В розумінні Закону № 2464 це не є основним місцем роботи (з 01.10.2025 з частини шостої статті 4 Закону № 2464 виключено умову щодо необхідності мати основне місце роботи), проте, такий страхувальник (нараховує грошове забезпечення) є в переліку роботодавців, визначених у пункті 1 частини першої статті 4 Закону № 2464;

б) застрахована особа – сама фізична особа - підприємець.

Отже, зміни, які набули чинності з 01.10.2025, є логічним кроком щодо усунення у фізичної особи - підприємця дублювання обов'язків страхувальника по відношенню до себе.